

MRF 2021.276

Vestre Landsrets dom af 25. juni 2021, 2. afd., sag BS-44125/2019-VLR
(Henrik Twilhøj, Hanne Harritz Pedersen og Iben Lihme Degnbol (kst.))

B (adv. Anders Ørgaard) mod A Elforsyningsvirksomhed (adv. Kenneth Cramer)

Tinglyst ledningsservitut, der gav ledningsejer ret til vederlagsfri beskæring i et 20 meters bælte fra højspændingsledning på B's ejendom, gav ikke elselskab ret til vederlagsfrit at fjerne beplantning uden for det 20 meters bælte, uanset en sådan fjernelse var pålagt af Sikkerhedsstyrelsen.

B havde i 1972 erhvervet en ejendom, hvor der siden 1942 havde været et 60 kV masteanlæg, der udgjorde en del af elforsyningsvirksomheden A. I forbindelse med etablering af masteanlægget var der på ejendommen tinglyst en servitut, hvorefter den til enhver tid værende ejer af ejendommen gav den til enhver tid værende ejer af ledningsanlægget en ”uopsigelig Tilladelse til paa Ejendommen at lade opstille Master med Tilbehør til Brug ved Fremførelse af Elektricitet, samt til at lade efterse og vedligeholde Anlægget. Endvidere er vi indgaaet paa, at det Areal af vor Ejendom, der ligger indenfor en Afstand af 10 m til begge Sider fra Masterækkens Midtlinie, ikke maa benyttes til Bebyggelse, Vej eller Gangstis langs med Ledningerne eller til Beplantning ved Vækster eller Anbringelse af andre Genstande af over 3 m's Højde”, og hvoraf tillige fremgik, at ejeren havde ”modtaget vort Vederlag fra Værket en Gang for alle”. Ved efterårsstormene Allan og Bodil i oktober 2013 væltede et træ på ejendommen, hvilket beskadigede luftledningerne og afbrød strømmen for 37.000 kunder. Efterfølgende påbød Sikkerhedsstyrelsen i august 2019 A at beskære træer, der kunne true luftledningerne, hvilket også omfattede større træer uden for det 20 meters bælte, der var anført i servituten. I samme måned meddelte Miljøstyrelsens tilladelse efter skovloven til en sådan beskæring, hvilket skete på vilkår af, at der bl.a. blev udlagt erstatningsskov på 1,16 ha. Dette gav anledning til en tvist mellem ejeren B og A om, hvem der skulle betale for

opfyldelse af de af Miljøstyrelsen fastsatte vilkår for tilladelse efter skovloven til fældning. A anlagde herefter sag mod B med påstand om, at B som ejer skulle anerkende, at virksomheden på grundlag af servituten havde en uopsigelig ret til uden betaling af beskære træer, der kunne hindre uforstyrret fremførelse af elforsyning. B påstod frifindelse og gjorde bl.a. gældende, at servituten alene omfattede beskæring inden for det udlagte 20 meters bælte, hvorfor elforsyningselskabet måtte betale for udgifterne til opfyldelse af vilkårene i Miljøstyrelsens tilladelse. Byretten lagde til grund, at tvisten drejede sig om, hvorvidt den tinglyste ledningsservitut alene gav A en uopsigelig ret til at fjerne træer inden for det 20 meters bælte, som fremgik af teksten, eller om det tillige gav ledningsejer en uopsigelig ret til at fjerne beplantning, der kunne hindre ”ledningernes uforstyrrede fremførelse og tilstedeværelse”. Da servitutens formål var at sikre et forsvarligt elforsyningsnet, fandt byretten under henvisning til de øvrige oplysninger, at A havde ret til uden vederlag at foretage den beskæring, der var nødvendig også uden for det 20 meters bælte. B ankede til landsretten, der lagde til grund, at den tinglyste ledningsservitut var konciperet af A, der i forhold til ejeren måtte betragtes som den stærke part i retsforholdet. Når servituten anførte et bælte på 20 meter, hvor ledningsejer vederlagsfrit kunne beskære beplantning, måtte servituten derfor fortolkes således, at ledningsejer ikke kunne beskære vederlagsfrit uden for det 20 meters bælte.

Kommentar: Dommen angår en ledningsservitut, men det var (med god grund) uomtvistet, at ledningen ikke lå på gæstevilkår. Byrettens udvidende fortolkning af servituten giver anledning til forundring, mens landsrettens dom er i overensstemmelse med sædvanlig servitutfortolkning. Se herom bl.a. Pagh: *Fast ejendom – regulering og køb*, 3. udg., 2017, s. 184 ff. og Evald: *Servitutretten*, 2021, s. 67 ff.

RETEN I KOLDING DOM

afsagt den 11. september 2019

Sag BS-34863/2018-KOL

A Virksomhed
(advokat Kenneth Cramer)

mod

B
(advokat Gert Møller Lund)

Denne afgørelse er truffet af kst. Dommer Camilla Dalgaard.

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 18. september 2018. Sagen angår forståelsen af en deklARATION lyst på Bs ejendom. Spørgsmålet er, om deklARATIONEN indebærer, at A Virksomhed også udenfor arealet på 10 meter på hver side af masteanlæggets midterlinje har ret til uden betaling af vederlag at foretage fornøden beskæring af træer og buske.

Sagsøgeren, A Virksomhed, har fremsat følgende påstand:

Sagsøgte B skal anerkende, at A Virksomhed har en uopsigelig ret til uden betaling af vederlag, at sikre den uforstyrrede fremførsel og tilstedeværelse af det på matrikel nr. aa Landsejerlaug C etablerede masteanlæg herunder ved den eventuelt fornødne beskæring af træer og buske - med mindre sagsøgte skulle foretrække selv at lade beskæringen udføre i hvilket tilfælde sagsøgte direkte udgifter ved

beskæringen refunderes af sagsøger - uanset om træer og buske befinder sig indenfor eller udenfor et bælte på 10 meter fra masteanlæggets midterlinje.

B har påstået frifindelse.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

B har siden 1972 været ejer af ejendommen D Adresse – matrikel nr. aa Landsejerlaug C. På ejendommen er en del af et 60 kV masteanlæg, der er en del af A Virksomhed's distributionsnet. A Virksomhed skal som elforsyningsvirksomhed sikre, at forbrugerne i forsyningsområdet har elektricitet til rådighed. Masteanlægget blev etableret i 1940'erne af Andelsselskabet Sønderjyllands Højspændingsværk, men er senere blevet overdraget til A Virksomhed. På ejendommen blev der den 13. april 1942 i forbindelse med etablering af masteanlægget tinglyst en servitutstiftende deklARATION. Af deklARATIONEN, der i alt er tinglyst på 51 matrikler og med ejeren af masteanlægget som påtaleberettiget, fremgår bl.a.:

" ...

Undertegnede som Ejere af de nævnte Ejendomme indgaaet paa at meddele Selskabet eller den eller dem, til hvem Selskabet senere maatte overdrage sine Rettigheder, en fra vor og efterfølgende Ejeres Side uopsigelig Tilladelse til paa Ejendommen at lade opstille Master med Tilbehør til Brug ved Fremførelse af Elektricitet, samt til at lade efterse og vedligeholde Anlægget. Endvidere er vi indgaaet paa, at det Areal af vor Ejendom, der ligger indenfor en Afstand af 10 m til begge Sider fra Masterækkens Midtlinie, ikke maa benyttes til Bebyggelse, Vej eller Gangsti langs med Ledningerne eller til Beplantning ved Vækster eller Anbringelse af andre Genstand af over 3 m's Højde.

For Selskabets Rettigheder gælder i øvrigt følgende Vilkaar:

at Anbringelsen af Masterne med Tilbehør samt øvrige Dele ikke maa beskadige Ejendommen(e) eller at disse dog i hvert Fald straks og fuldstændigt istandsættes for al Skade, som maatte foranlediges ved Anbringelsen og senere Vedligeholdelse, at Ejerne er berettiget til for Værkets Regning at lade en saadan Skade istandsætte, saafremt Værket ikke efterkommer sin Forpligtelse i saa Henseende inden 8 Dage efter, at det har modtaget skriftlig Opfordring hertil fra Ejerne ved anbefalet Brev, at den i Anledning af Ledningernes uforstyrrede

Fremførelse og Tilstedeværelse eventuelt fornødne Beskæring af Træer og Buske foretages ved Værkets egen Foranstaltning, medmindre Ejerne skulde foretrække selv at lade Beskæringen udføre, i hvilket Tilfælde Ejernes direkte Udgifter ved Beskæringen refunderes disse af Værket, at Master med Tilbehør og øvrige anbragte Dele vil være at borttage, og Ejendommen(e) at istandsætte efter Borttagelsen, naar Ledningerne ikke længere agtes benyttet til Elektricitetsforsyning,

...

For denne Tilladelse har vi modtaget vort Vederlag fra Værket en Gang for alle.

..."

Under en af flere voldsomme storme/orkaner i 2013 væltede der den 28. oktober 2013 et træ på Bs ejendom ind i 60 kV luftledningen og forårsagende skade på luftledninger og bl.a. førte til, at mere end 37.000 kunder var uden strøm i en periode. Af et brev fra A Virksomhed, der er dateret oktober 2014 og underskrevet af E fremgår:

"Træer nær 60 kV luftledning

Kære Lodsejer

På én eller flere af dine matrikler står der 60 kV luftledning, som er ejet af A Virksomhed.

Det er vigtigt for en sikker drift af 60 kV nettet i A Virksomheds forsyningsområde, at faren for kortslutning af ledningerne på grund af væltede træer, eller vildtvoksende grene er så lille som mulig.

I de seneste mange år har vi beskåret eller fældet de træer, som står meget tæt på luftledningerne. Træer som er høje nok til at forårsage skade hvis de vælter, og som i øvrigt ser sunde og raske ud, men står lidt længere væk fra ledninger, har vi tidligere ikke rørt ved.

Efter stormene Allan og Bodil i 2013, hvor der blev målt vindhastigheder helt op til 53 m/s er vi blevet klogere. Under de to storme oplevede vi flere strømafbrydelser på grund af træer, som godt nok stod et stykke fra luftledningerne, men som var høje nok til at ramme dem, da de blev væltet af det barske vejr.

Derfor har vi været nødt til at ændre procedure og kigge vores luftledningsnet ekstra grundigt efter for træer, som i en kraftig storm kan være til fare for leveringssikkerheden. Vi vil fortsat, som vi altid har gjort, kontakte lodsejeren inden vi går i gang.

Dette er baggrunden for, at vi gerne vil snakke med dig om beskæring

eller fældning af træ(er) på din matrikel.”

A Virksomhed afleverede brevet bl.a. til B, og der blev mellem parterne afholdt møder samt skriftvekslet i forsøget på at nå til enighed omkring beskæring/fældning af træer udenfor arealet på 2x10 meter fra masteanlæggets midte.

På baggrund af en henvendelse fra Bs datter F henvendte Miljø- og Fødevareministeriet sig ved brev af 4. december 2018 til A Virksomhed og bad A Virksomhed om at fremsende en ansøgning vedrørende dispensation fra skovlovens § 11, idet det stykke skov på Bs ejendom, som 60 kV ledningen gennemskærer er fredskov. Af brevet fremgår bl.a.:

” ...

Miljøstyrelsen har set på den tinglyste deklaration vedr. el-ledningen, samt på nye og gamle luftfotos. El-ledningen er fra ca. 1940 og det fremgår af deklarationen, at der i et bælte på 20 meter under ledningen ikke må findes noget over 3 meters højde. Det 20 meter brede bælte kan således ikke være skovbevokset. Det fremgår også af deklarationen, at ledningsejer kan foretage eventuel fornøden beskæring af træer og buske af hensyn til ledningerne.

Af nye og gamle luftfotos fremgår det, at der siden ledningens etablering omkring 1940 har været holdt et bælte åbent gennem fredskoven på ca. 20 meters bredde. Derudover er der ikke fældet træer af hensyn til ledningen.

Skoven består i h.t. til en tidligere besigtigelse af skovlovsmyndigheden på arealet af gammel løvskov, primært af gammel bøg på 130-180 år.

Når A Virksomhed nu ønsker at fælde træerne i en væsentlig større bredde end de nuværende 20 meter af hensyn til ledningerne, kræver det en dispensation fra skovlovens § 11.

...”

A Virksomhed søgte den 17. januar 2019 Miljøstyrelsen om dispensation fra skovlovens § 11 til at fælde træer i fredskov på bl.a. Bs ejendom. Det fremgår bl.a., at ansøgningen omhandlede træer med en kritisk højde i fredskov i en vandret afstand på 41 meter til begge sider fra masterækkens midterlinje.

Den 19. juli 2019 pålagde Sikkerhedsstyrelsen A Virksomhed senest den

30. august 2019 at sørge for, at træer, der på Bs ejendom er til fare for at vælte ind over højspændingsledningen i skovstrækningen, skal beskæres eller fjernes.

Den 13. august 2019 meddelte Miljøstyrelsen A Virksomhed dispensation efter skovloven til udvidelse af arealet med højdebegrænsning for træer under højspændingsledningen på Bs ejendom. Af dispensationen fremgår bl.a., at udvidelsen vedrører 0,58 ha fredskovpligtigt areal. Som vilkår for udvidelsen fremgår bl.a.:

”

1. Der skal ved fældning af træerne tages konkret stilling til træernes højde, således at der ikke fældes træer i et bredere bælte end hvad der er nødvendigt for at undgå at træerne kan ramme ledningerne, hvis de vælter.
2. Der udlægges erstatningsskov på 1,16 ha. Erstatningsarealet skal være godkendt af Miljøstyrelsen senest den 15. februar 2020.
3. Erstatningsskoven skal være velarronderet og ligge i tilknytning til anden fredskov.
4. Hvis erstatningsskoven er et privat ejet areal, der ikke er skovbevokset, skal der stilles sikkerhed for tilplantningen på 30.000 kr./ha.

...”

Forklaringer

Der er afgivet partsforklaring af A Virksomhed' driftsingeniør E og vidneforklaring af F.

E har forklaret, at han siden 1995 har været driftsingeniør ved A Virksomhed. Hans arbejdsområde er drift og vedligehold af A Virksomheds masteanlæg. Det masteanlæg, der er på Bs ejendom forsyner 3 stk. 60 kV transformeranlæg med ca. 9.000 kunder.

Masteanlægget er også forbindelsesledning til en anden forsynsvirksomhed med et stort antal kunder. Konsekvenserne af stormen i 2013, hvor et træ på B ejendom faldt ned over ledningen, var bl.a., at ca. 37.000 kunder var uden strøm. Den konkrete deklARATION i denne sag er tinglyst på ca. 50 ejendomme. Langt størstedelen af de ejendomme, hvor A Virksomheds 60 kV luftledninger går hen over, har tinglyst tilsvarende deklARATIONer, hvilket drejer sig om ca. 700 ejendomme i A Virksomhed forsyningsområde.

DeklARATIONerne er tinglyst for at sikre, at ledningsejerne kan overholde forpligtelserne i henhold til el-sikkerhedsloven. Der må ikke vokse træer op i luftledningerne, og træerne må ikke kunne falde ind i ledningerne. A Virksomhed vil i yderste konsekvens kunne blive politianmeldt, hvis ikke elsikkerhedsloven bliver overholdt. Igennem mange år er der vedrørende det

konkrete luftledningsanlæg foretaget beskæringen af bevoksning, der nedefra og fra siden kunne vokse op i luftledningerne.

Det er ham, der har skrevet brevet, der er dateret "oktober 2014". Baggrunden for brevet til lodsejerne var flere kraftige storme af orkanstyrke, hvor træer væltede ind i deres ledningsanlæg. A Virksomhed var derfor nødt til at revurdere de foranstaltninger, de hidtil havde foretaget. Frem til 2013 foretog de alene det, han vil kalde en begrænset beskæring, da yderligere beskæring ikke var nødvendig. Før 2013 havde de ikke set storme med den vindstyrke, som de så i 2013. I 2014 begyndte de at gennemgå deres 60 kV ledningsnet. Hans kollegær tog skrivelsen med til de lodsejere, hvor der var træer, som de gerne ville have beskåret eller fældet. Det drejede sig om ca. 30 ejendomme, men da flere lodsejere havde flere ejendomme, vil han tro, at de afleverede brevet til ca. 15-20 lodsejere i alt. Det var alene få af lodsejerne, der havde indvendinger, men alle lodsejere var efter at have fået årsagen hertil forklaret indforstået med yderligere beskæring og fældning. De har foretaget yderligere beskæring på alle andre ejendomme end Bs ejendom, hvor de vurderede det nødvendigt. Bs ejendom er således den eneste ejendom, hvor det er vurderet, at der er behov for yderligere regulering, og hvor den yderligere beskæring/ fældning ikke er blevet foretaget. Den yderste konsekvens af, at der ikke bliver foretaget beskæring på B ejendom er, at træer i tilfælde af stærk storm kan vælte ned i ledningsnettet. Yderligere har A Virksomhed et problem i forhold til deres overholdelse af el-sikkerhedsloven, ligesom der er et problem i forhold til Sikkerhedsstyrelsens påbud om beskæring/fjernelse af træer. A Virksomhed har ikke en holdning til, om træerne skal fældes eller beskæres. Det skal blot sikres, at ingen træer kan vælte ind i luftledningerne. De har haft G Virksomhed til at lave beregninger af, hvor høje træerne skal være for at kunne vælte ned i luftledningerne, og hvad der skal beskæres/fældes for at ledningerne ikke rammes, hvis træerne vælter.

A Virksomhed har ikke ført forhandlinger med B om indgåelse af aftale om økonomisk kompensation for beskæring/fældning af træer. Det skal nok passe, at der blev holdt et møde den 26. januar 2017, hvor han og B deltog. På mødet drøftede de, at A Virksomheds ønske var at vælte træer på Bs ejendom. Han tilbød, at han gerne ville se på at finde bedste løsning. Han husker ikke, at han skulle have givet udtryk for, at deklARATIONEN gav problemer i forhold til A Virksomheds ønske. Han er bekendt med, at det der blev sagt under mødet blev optaget. Han husker ikke i dag, hvad han specifikt sagde på mødet.

I forhold til notatet af 13. november 2013, hvor det under punkt h. om Træbeskæring fremgår, at der var væltet et træ på trods af jævnlig

træbeskæring og træfældning, vil han ikke tro, at der før 2013 blev foretaget beskæring og/eller fældning udenfor det areal på 10 meter på hver side af luftledningen. Det er dog ikke noget, han med sikkerhed ved. Der blev beskåret grene på træer, hvor grenene hang ind over arealet. Det er hans bud, at det er 30-40 træer, der skal beskæres/fældes for at sikre, at ingen træer kan ramme ledningen. Situationen omkring kraftigere storme i Danmark gør, at A Virksomhed ønsker at ændre den vedligeholdelsesmåde, der tidligere har været gældende, således at eksempelvis også et 100 meter højt træ, der står 20 meter fra luftledningen nu skal fældes eller beskæres i et sådant omfang, at det ikke kan ramme ledningen, hvis det vælter. Han er af den opfattelse, at der ikke skal betales kompensation for en sådan ændring af vedligeholdelsesmetode. Han ved dog ikke, hvilken vedligeholdelse, der blev foretaget før år 2000.

F har forklaret, at hun er datter af B. Hun er født i 1978. Hendes forældre købte ejendommen i 1972. Hun er forhåbentlig næste generation på H Ejendom, som ejendommen hedder.

Hun har været flyttet fra ejendommen i forbindelse med studier, men hun er flyttet tilbage. Masteanlægget var etableret, da hun blev født.

Skoven er identitetsskabende for gården. Hun har undersøgt skovens historie på landsarkivet, og hun har fundet ud af, at skoven lader sig datere tilbage til 1897. Hun har med hjælp fra Leo på landsarkivet blandt andet fundet ud af, at der blev noteret fredskov i forbindelse med et skovtilsyn tilbage i 1936.

Hun har taget fotos af skoven. Fotoet på ekstraktens side 108 viser, at der alene er foretaget beskæring af træer indenfor deklaraationsområdet på 2x10 meter fra ledningen. Der er senest foretaget beskæring i år. Arealet, hvorpå beskæring foretaget, findes ved, at der opmåles et areal på 10 meter til hver side fra det midterste af el-ledningen. Beskæringen i år kom i stand på baggrund af en mail fra E. Den blev foretaget i maj 2019. Tidligere har A Virksomhed foretaget beskæringen, men i år bad de om selv at stå herfor. De kontaktede en skoventreprenør, der foretog beskæringen. På ekstraktens side 111 ses deklaraationsområdet efter en beskæring foretaget af A Virksomhed. De træer der er væltet, blev ikke fjernet, og det er årsagen til, at de i år gerne selv ville foretage beskæringen, således at skoven ikke lignede et rodet morads. De grene mv., der ses ligge ned af skrænterne er fra sidste beskæring i maj 2017. Den 22. maj 2019 blev der alene foretaget en sidebeskæring. Hun er i tvivl om, hvor mange træer den af A Virksomhed ønskede beskæring/fældning vil berøre. I orienterede på mødet den 27. januar 2017 om, at det var 25-30 træer. Der har også været angivet et tal på 30-35 træer. Hendes far har målt og talt op, at det vil være omkring 50 træer i et ca. 30 meter bælte. Skovfogeden siger, at nogle af træerne er op til 130 – 180 år gamle, men der er også nye træer på vej.

Hun og familien ser to typer konsekvenser af en udvidelse. Den ene er, at der bliver et stort hul i skoven, og der vil så være to grupper af træer tilbage på hver side af el-ledningen. Det vil være en ødelagt og amputeret skov og have betydning for hele miljøet for gården, da det er skoven, der rammer ejendommen ind. Alle steder på ejendommen kan man se skov. Det er et naturmiljø og et klart indgreb, da der ikke længere vil være en sammenhængende skov. Der vil dog også være konsekvenser for arealerne op til skoven og en udvidelse vil også få betydning for måden, som ejendommen kan driftes på. Ejendommen har 21,6 hektar. Tendenserne går i retning af at lave sådan en ejendom til naturejendom. Hvis arealet uden skov øges, vil det begrænse anvendelsen af ejendommen. Derfor vil indgrebet udgøre et stort tab for hendes far.

De bestrider sådan set ikke nødvendigheden i, at indgrebet skal foretaget. I efteråret 2016 kom I fra J Virksomhed på besøg, og det var først på dette tidspunkt, at de fik udleveret brevet til lodsejerne dateret oktober 2014. Besøget i efteråret 2016 var ikke varslet. Hun var ikke selv til stede. Besøget drejede sig om, at man gerne ville fælde træer i skolen. I hævdede bl.a., at der var indgået en aftale om en plan om, at der skulle fældes 25-30 træer. Hendes far kunne ikke genkende at have indgået en aftale, hvilket han ringede til E omkring. Der blev på Es foranledning holdt et møde den 26. januar 2017, og E startede på dette møde med at beklage, hvis parterne var kommet skævt ind på hinanden. På dette møde sagde E også, at deklARATIONEN ikke tillod de nu ønskede fældningsindgreb, og at A Virksomhed ikke kunne og ikke ville gennemtvunge udvidelsen af arealet. Baggrunden for indgrebet blev forklaret med deklARATIONEN, der gav A Virksomhed ret til at gøre noget. Det blev forklaret, at måden var at følge sikkerhedsstyrelsens vejledning fra 2008. Hendes far spurgte, hvordan Sikkerhedsstyrelsen kunne få så stor magt, og E svarede, at han var klar over, at det alene var en anbefaling, men at A Virksomhed forbeholdt sig ret til at møde hendes far med et erstatningsansvar, hvis et træ faldt ned i en ledning. A Virksomhed tilbød, at de ville iværksætte indgreb og betale og få kørt træerne ud til fast vej. Der blev ikke tilbudt kompensation. Der blev sagt, at en kompensation ville give problemer, og at man håbede på frivillige aftaler med alle lodsejere. Hendes far bad om kompensation. Mødet afsluttede med, at parterne gik i tænkeboks. E fremsendte efter mødet mail af 8. februar 2017 med 3 løsningsforslag.

Hun forsøgte den 14. juni 2018 at ringe koncerndirektør K op, da sagen efter hendes opfattelse har ændret karakter. Hun mener, at de tidligere har haft en fælles forståelse af deklARATIONEN. De føler sig truet fra A Virksomhed. Mailen af 1. august 2018 fra advokat Martin Højbjerg Kjær, hvoraf fremgår, at A Virksomhed vil tvangsfælde træerne er udtryk for en trusselsretorik. På mødet den

9. juli 2018 deltog I, E og L, men de tre personer ville ikke drøfte det juridiske og ville ikke drøfte kompensation. Hendes far har ikke været afvisende overfor at sætte sig sammen med A Virksomhed og finde en løsning. Det er ikke dem, der har afbrudt kommunikationen, hvilket fremgår af brevet af 15. august 2018 fra hendes far til K. De har gennem hele forløbet være villige til at gå i dialog.

Hun har ikke fagprofessionel baggrund og kan ikke svare på, om der er fare for elnettet, hvis ikke træerne beskæres eller fælles. Det er rigtigt, at i 2013 var et træ udenfor bæltet på de 2x10 meter, der væltede ned i ledning. Hvordan og hvorfor kan hun ikke svare på. Hun mener, at man tidligere kunne have taget højde for situationen. A Virksomhed har ikke foretaget fornøden omhu. De savner endvidere plan for, hvilke træer, der skal beskæres, og hvilke der skal fældes.

De har heller ikke set den plan fra M Virksomhed, der refereres til. Hvis indgrebet vedrørende beskæring og fældning skal udføres, må det medføre kompensation til hendes far for det tab, det betyder for ejendommen.

Parternes synspunkter

A Virksomhed har i sit påstandsdokument anført følgende anbringender til støtte for den nedlagte påstand:

" ...

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at den som bilag 2 fremlagte deklaration giver A Virksomhed en ubetinget og uopsigelig ret til at vedligeholde og efterse det masteanlæg der er opstillet på sagsøgtes ejendom.

Derudover pålægger deklarationen den til enhver tid værende ejer af ejendommen en pligt, til ikke indenfor et en afstand af 10 meter til begge sider fra masteanlæggets midterside, at etablere bebyggelse, vej eller gangsti langs med ledningerne og til ikke at plante vækster eller anbringe genstande der er mere end 3 meter i højden.

Deklarationen indeholder således en ret for A Virksomhed (eller senere ejere af anlægget) og en pligt for grundejeren.

Det er i deklarationen videre anført på s. 2 øverst:

"For selskabets Rettigheder gælder i øvrigt følgende vilkår"

Det anførte gælder således for de rettigheder som deklarationen giver til ejeren af anlægget, nemlig rettighederne til at lade opstille, lade efterse og vedligeholde masteanlægget.

Et af de vilkår der gælder for rettighederne, er den i sagen omtvistede ret til at beskære træer og buske. Følgende er anført i deklarationen s. 2 midtfor:

"At den i Anledning af Ledningernes uforstyrrede Fremførelse og Tilstedeværelse eventuelt fornødne Beskæring af Træer og Buske foretages ved Værkets egen Foranstaltning, medmindre Ejerne skulde foretrække selv at lade Beskæringen udføre, i hvilket Tilfælde Ejernes direkte udgifter ved Beskæringen refunderes disse af Værket."

Der er intet anført om, at retten til at foretage fornøden beskæring alene gælder i en afstand af 10 meter til begge sider fra masteanlæggets midterside, og det ville da også savne mening at fortolke deklarationen på denne måde. Deklarationen pålægger jo netop grundejeren en ubetinget pligt til ikke at plante vækster m.v. der har en højde over 3 meter inden for 10 meters bæltet.

Under alle omstændighederne skal deklarationens ordlyd fortolkes i overensstemmelse med dens formål. Der skal her særligt lægges vægt på, at Stærkstrømsreglementet af 22. december 1938 regulerer anvendelsen af anlægget, og at den tinglyste deklaration må fortolkes i lyset heraf. I reglementets § 3 c, er indeholdt bestemmelser der pålægger anlæggets ejer en pligt til at foretage foranstaltninger der sikrer mod træers beskadigelse af ledningerne, herunder ved at foretage beskæring. Disse regler foreskriver ikke at pligten kun gælder i et bælte på 10 meter fra anlæggets midterlinje.

Eftersom anlæggets ejer således har en ubetinget pligt til ved beskæring m.v. at sikre ledningernes frie og sikre fremførelse, har det formodningen imod sig, at deklarationen alene skulle give anlæggets ejer en ret til at foretage beskæring m.v. inden for et afgrænset bælte på 10 meter fra anlæggets midterlinje.

Det forhold, at A Virksomhed ved tidligere lejligheder har foretaget en begrænset beskæring af træer og buske som har stået tæt ved anlægget, kan ikke føre til et andet resultat. Som anført i bilag B har A Virksomhed således vurderet hvilken beskæring m.v. der har været nødvendig

for at sikre anlæggets *fremførelse og tilstedeværelse*, og det er netop denne vurdering der i lyset af tidligere års tiltagene voldsomme storme har ændret sig.

..."

B har i sit påstandsdokument anført følgende anbringender til støtte for den nedlagte frifindelsepåstand:

"...

- at den som bilag 2 fremlagte deklARATION ikke giver sagsøger ret til efter sagsøgers nærmere vurdering og afvejning og uden betaling af vederlag at foretage beskæring af træer og buske på ejendommen matr. nr. bb, landsejerlav N By, O By, uden for deklARATIONSAREALET.
- at sagsøgers rettigheder over sagsøgtes ejendom udtømmende fremgår af den som bilag 2 fremlagte deklARATION, hvorefter sagsøger alene har ret til at bestemme højden af beplantningen inden for en afstand af 10 m til begge sider fra masterækkens midterlinje.
- at det i det hele er sagsøgers ansvar og forpligtelse at sikre sig, at gældende lovgivning og sikkerhedsforskrifter mv. er opfyldt.
- at sagsøger ikke kan opfylde denne forpligtelse ved at fortolke / udstrække ordlyden af den som bilag 2 fremlagte deklARATION til at omfatte beskæring og fældning af træer uden for deklARATIONsområdet.
- at koncipistreglen i øvrigt finder anvendelse.
- at den af sagsøger nedlagte påstand i øvrigt er i strid er med deklARATIONENS ORDLYD både for så vidt angår det areal, hvorpå beskæring og / eller fældning ønskes foretaget samt hvem, der er berettiget til at udføre arbejdet.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettenns begrundelse og resultat

Af deklARATIONEN fremgår bl.a., at ejeren af ejendommen i en afstand af 10 meter til begge sider fra masteanlæggets midterlinje har forpligtet sig til ikke at opføre bygninger eller etablere vej eller gangsti, og at der på samme areal ikke må være træer eller buske med en højde over 3 meter. Ejeren af ejendommen har endvidere uopsigeligt givet ret til, at Sønderjyllands Højspændingsværk, der efterfølgende har overdraget rettigheden til A Virksomhed, kan efterse og vedligeholde masteanlægget.

Om A Virksomhed' rettigheder i øvrigt fremgår bl.a. en ret til at foretage eventuel fornøden beskæring af træer og buske for at sikre "Ledningernes uforstyrrede Fremførelse og Tilstedeværelse". Endelig fremgår det, at ejendommens ejer en gang for alle i forbindelse med den uopsigelige tilladelse har modtaget vederlag.

Det er herefter spørgsmålet, om deklARATIONEN må forstås således, at A Virksomheds eventuelle fornødne beskæring af træer og buske alene må foretages inden for arealet på 2 x 10 meter fra masteanlæggets midterlinje.

Retten lægger efter forklaringen fra E sammenholdt med bl.a. brevet til lodsejerne dateret oktober 2014 til grund, at A Virksomhed ikke forud for de kraftige storme i 2013, hvor netop et af Bs træer uden for 10 meters arealet forårsagede skade på ledningsnettet og strømafbrydelse for mange kunder, havde foretaget beskæring eller fældning af træer eller buske uden for 10 meters arealet.

Retten lægger endvidere efter oplysningerne i sagen til grund, at deklARATIONEN er en standarddeklARATION, der i forbindelse med etablering af masteanlæg blev tinglyst på de ejendomme, hvor masteanlæg blev etableret med det helt overordnede formål at drive et sikkerhedsmæssigt forsvarligt elforsyningsnet.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering af deklARATIONENS ordlyd sammenholdt med en fortolkning af deklARATIONENS formål, herunder bl.a. i lyset af stærkstrømsreglementet af 22. december 1938 finder retten, at A Virksomhed har ret til at foretage eventuel fornøden beskæring af træer og buske på de i deklARATIONEN angivne vilkår og uden betaling af vederlag, og at denne ret ikke er begrænset til arealet på 2x10 meter fra masteanlæggets midterlinje.

Det af B anførte, herunder vedrørende parternes fælles forståelse af deklARATIONEN og rækkevidden heraf, kan ikke føre til et andet resultat, og retten tager herefter A Virksomhed' påstand til følge.

Sagsomkostningerne er efter sagens anslåede værdi, forløb og udfald fastsat i alt 16.500 kr., hvoraf 16.000 kr. vedrører dækning af advokatudgift og 500 kr. vedrører retsafgift. A Virksomheder momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte B skal anerkende, at sagsøger A Virksomhed har en uopsigelig ret til uden betaling af vederlag, at sikre den uforstyrrede fremførsel og tilstedeværelse af det på matrikel nr. aa Landsejerlaug N By, O By etablerede masteanlæg herunder ved den eventuelt fornødne beskæring af træer og buske - med mindre B skulle foretrække selv at lade beskæringen udføre i hvilket tilfælde B direkte udgifter ved beskæringen refunderes af A Virksomhed uanset om træer og buske befinder sig indenfor eller udenfor et bælte på 10 meter fra masteanlæggets midterlinje.

B skal til A Virksomhed betale sagsomkostninger med 16.500 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 25. juni 2021

Sag BS-44125/2019-VLR
(2. afdeling)

B
(advokat Anders Ørgaard)

mod

A Virksomhed
(advokat Kenneth Cramer)

Retten i Kolding har den 11. september 2019 afsagt dom i 1. instans (sag BS-34863/2018-KOL).

Landsdommerne Henrik Twilhøj, Hanne Harritz Pedersen og Iben Lihme Degenbol (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, B, har gentaget sin påstand for byretten om frifindelse.

Indstævnte, A Virksomhed, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten fremlagt en transskription af dele af en samtale fra et møde den 26. januar 2017 med deltagelse af bl.a. B og E fra A Virksomhed (herefter A Virksomhed) samt en mail af 8. februar 2017 fra E til B. Det er endvidere fremlagt statistik over storme i Danmark siden 1891.

Forklaring

E har for landsretten supplerende forklaret, at A Virksomhed har været ejer af mastanlægget siden 2000. Indtil 2013 fandt A Virksomhed det alene nødvendigt at beskære den beplantning, der kunne vokse op i luftledningerne nedefra og fra siden. Nogle gange fældede de også efter aftale med de øvrige ejere træer, der stod uden for bæltet på de 20 meter. Der havde ikke før tvisten med B været anledning til at forholde sig til en fortolkning af deklARATIONEN, da ingen før da havde anfægtet A Virksomheds mulighed for at beskære træer, herunder også træer uden for bæltet på de 20 meter. Aftale om fældning af træer blev ikke indgået, fordi A Virksomhed troede, at selskabet ikke havde ret til det, men alene med henblik på at aftale, hvad A Virksomhed skulle gøre ved de fældede træer samt at aftale tidspunktet for fældningen.

Det er rigtigt, at det på mødet den 26. januar 2017 var hans umiddelbare opfattelse, at deklARATIONEN skulle forstås sådan, at A Virksomhed ikke havde ret til at beskære og fælde træer uden for bæltet på de 20 meter. Han talte efterfølgende med

A Virksomheds juridiske afdeling, idet han ikke kunne opnå enighed med B. Han ville høre, hvad der var af muligheder. Han fik i den forbindelse at vide, at han havde fortolket deklARATIONEN forkert, idet retten til beskæring mv. ikke var begrænset til bæltet på de 20 meter. Det var derfor, at han skrev mailen af 8. februar 2017. B ville imidlertid ikke anerkende denne fortolkning. Sikkerhedsstyrelsen gav i 2019 A Virksomhed påbud om, at træer, der stod langs luftledningerne, og som kunne vælte over i disse og forårsage fare, skulle fældes.

Hvis ikke A Virksomhed har mulighed for at beskære træer for at sikre mastanlægget, vil træer fortsat kunne vælte ned over ledningerne med risiko for strømafbrydelse til følge som i 2013, hvor de ca. 37.000 kunder stod uden strøm.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

B har yderligere anført, at A Virksomhed er bundet af E tilkendegivelse på mødet den 26. januar 2017 om, hvordan deklARATIONEN skal forstås. Mailen af 8. februar 2017 kan ikke føre til en anden vurdering. Endvidere har A Virksomhed ved passivitet mistet retten til at påberåbe sig, at deklARATIONEN skal fortolkes sådan, at der kan foretages beskæring i videre omfang end bæltet på de 20 meter, da elselskaberne alene har foretaget beskæring inden for dette bælte siden deklARATIONENS oprettelse for over 77 år siden.

A Virksomhed har herover for anført, at A Virksomhed ikke er bundet af E tilkendegivelse om deklARATIONEN på et møde i 2017 med B, da han ikke er juridisk uddannet og ingen forudsætninger har for at vurdere ordlyden af et juridisk dokument fra 1940. I øvrigt blev der ved mailen af 8. februar 2017

rettet op på Es misforståelse. Det var ikke før i 2016 anledning for A Virksomhed til at påberåbe sig deklARATIONEN, idet ingen ejendomsejere før havde anfægtet A Virksomheds ret til at foretage beskæring ud over bæltet på de 20 meter. Derfor har A Virksomhed ikke ved passivitet mistet retten til at påberåbe sig, at deklARATIONEN skal fortolkes sådan, at der kan foretages beskæring i videre omfang end bæltet på de 20 meter.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen angår fortolkning af deklARATIONEN, der i 1942 blev tinglyst på ejendommen i forbindelse med etablering af masteanlægget. Af deklARATIONEN fremgår bl.a., at ejeren af ejendommen mod betaling har forpligtet sig til ikke at placere beplantning eller andre genstande af over 3 meters højde inden for en afstand af 10 meter til begge sider fra masterækkens midterlinje. Når det i deklARATIONEN er anført, at ledningsejer kan foretage eventuel fornøden beskæring af træer og buske af hensyn til ledningerne og skal betale udgiften herved, finder landsretten, at det er uklart, om dette kun kan gøres inden for de 2 x 10 meter, eller om ledningsejer er berettiget til at gå uden for dette areal.

Da det er ledningsejer, der ubestridt har ladet deklARATIONEN koncipere, og som må betragtes som den stærke part i retsforholdet, finder landsretten, at forståelsen af denne del af deklARATIONEN må fortolkes til skade for ledningsejer, således at A Virksomhed alene er berettiget til i henhold til deklARATIONEN at beskære og fælde træer og anden beplantning inden for et areal af 2 x 10 meter til hver side af masteanlæggets midterlinje. Denne fortolkning støttes i øvrigt af, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at der siden 1940'erne har været holdt et 20 meters bredt bælte åben gennem fredskoven, og der ikke derudover er fældet træer af hensyn til ledningen.

På den anførte baggrund tages Bs påstand til følge.

Efter sagens udfald skal A Virksomhed i sagsomkostninger for begge retter betale 87.500 kr. til B. 80.000 kr. af beløbet er til dækning af udgifter til advokatbi-stand inkl. moms og 7.500 kr. til retsafgift. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet til advokat taget hensyn til sagens omfang og forløb.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom ændres, således at B frifindes.

I sagsomkostninger for begge retter skal A Virksomhed inden 14 dage betale 87.500 kr. til B. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8

a.